نام و نام خانوادگی: پایه و رشته: دوازدهم انسانی نام درس: علوم و فنون (۳) تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۵	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان ششتمد دبیرستان باب‌العلم	تعداد سوال: ۲۱ س تعداد صفحه: ٤ ص شروع آزمون: ۸ صبح مدت آزمون: ۸۰ دقیقه

ردیف	پرسش‌ها	بارم
۱.	**توضیحات زیر معرّف کدام شخصیت‌های ادبی است؟** - او از شاعران شاخص عصر بیداری است و تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه مسعود سعد و سعدی بود. - او از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده است که قطعهٔ «قلب مادر» یکی از آن نمونه‌هاست.	(٪ ۵)
۲.	**درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.** الف) محمدباقر میرزا خسروی با نوشتن رمان «شمس و طغرا»، در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش موثری داشت. ب) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی اوّل شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.	(٪ ۵)
۳.	**جاهای خالی را با واژهٔ مناسب کامل کنید.** الف) از انقراض دولت صفویه تا آغاز سلطنت فتحعلی شاه قاجار، رشد و شکوفایی قابل توجهی در تاریخ ادبیات ایران دیده نمی‌شود. در این دوره شاعران از سبک ..... روی برگردانده‌اند اما هنوز تاثیراتی از آن سبک و نیز مکتب ..... در آثارشان مشاهده می‌شود. ب) در عهد بیداری گروهی از شاعران مانند ..... با آگاهی از سنّت‌های ادبی، به زبان پر صلابت گذشته وفادار ماندند. پ) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامهٔ فارسی پرداخت ..... بود.	(۲)
٤.	**نویسندهٔ آثار زیر چه کسانی هستند؟** الف) سبک‌شناسی: ب) امثال و حکم:	(٪ ۵)
۵.	**شعر دورهٔ بازگشت، از چه جهت اهمیت دارد؟**	(٪ ۵)
٦.	**برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن‌های داخل کمانک را انتخاب کنید.** (همسان تک‌پایه‌ای- ناهمسان- همسان دولختی) الف) آب آتش‌فروز عشق آمد آتش آب‌سوز عشق آمد ب) هرچه جز بار غمت بر دل مسکین من است برود از دل من وز دل من آن نرود پ) روز از برم چو رفتی شب آمدی به خوابم این است اگر کسی را عمری بود دوباره	(٪ ۷۵)

www-kanoon-ir

۷.	**بیت زیر به دو صورت تقطیع می‌شود؛ آن دو را بنویسید و بگویید کدام تقطیع ارجحیت دارد؟ چرا؟** فریـــاد کـــه در رهگـــذر آدم خـــاکی بـس دانـه فشـاندند و بسـی دام تنیدنـد	(۱)
۸.	**کدام گزینه با مصراع «چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم» هم‌وزن نیست؟** الف) دنیا نیرزد آن که پریشـان کنـی دلـی ب) در حلقه‌ایم با تو و چون حلقـه بـر دریـم پ) دسـتی بـه فراوانـی فـردا برسـانیم ت) من در میان جمع و دلم جای دیگر است	(٪ ۵)
۹.	**کدام یک از ابیات زیر، یک برش آوایی دارد (تنها با یک وزن خوانده می‌شود)؟** الـــف) بیچـــارگی ورا چـــو دیدنـــد در چـــاره‌گـــری زبـــان کشـــیدند ب) دی شیخ با چراغ همی گشت گـرد شـهر کـز دیـو و دد ملـولم و انسـانم آرزوسـت پ) خلـد گـر بـه پـا خـاری آسـان برآیـد چـه سـازم بـه خـاری کـه در دل نشـیند ت) آیینه‌ای طلب کـن تـا روی خـود ببینـی وز حسـن خـود بمانـد انگشـت در دهانـت	(٪ ۲۵)
۱۰.	**تقطیع نمونه‌های زیر به‌صورتی که بین کمانک آمده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟** الف) سوی او (UU-): ب) زدوخورد (U--U):	(٪ ۵)
۱۱.	**واژهٔ «دست‌آویز» را یک‌بار با حذف همزه و یک‌بار بدون حذف همزه تقطیع کنید.** الف) با حذف همزه: ب: بدون حذف همزه:	(٪ ۵)
۱۲.	**اختیار زبانی به‌کار رفته در بیت زیر را بیابید و نوع آن را بنویسید.** نکـــوهش مکـــن چـــرخ نیلـــوفری را بـــرون کـــن ز ســـر بـــاد و خیـــره‌ســـری را	(٪ ۵)
۱۳.	**هر کدام از ابیات زیر را تقطیع کنید و وزن آن را بنویسید؛ سپس یک اختیار زبانی را که در مصراع دوم هر بیت به‌کار رفته است، مشخص کنید.** الف) بر همه اهل جهان سیّد و سرور علی است در ره دیـن خـدا هـادی و رهبـر علـی اسـت	(۲)

www.kanoon.ir

	ب) باز این چه شورش است که در خلق عالم است باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است	
۱٤.	**برای هر یک از ابیات زیر، یک آرایهٔ ادبی مناسب از درون کمانک انتخاب کنید (یک آرایه اضافی است).** (تضمین- تضاد- حس‌آمیزی- متناقض‌نما- لف و نشر) الف) منعم مکن از دیدن قدّ و رخ و چشمش من انس به سرو و گل و بادام گرفتم ب) هر شبنمی در این ره صد بحر آتشین است دردا که این معمّا شرح و بیان ندارد پ) این‌که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع ت) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی	(۲)
۱۵.	**از هر یک از ابیات زیر یک تلمیح بیابید و دربارهٔ آن به‌اختصار بنویسید.** - گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا - چو خضر دید آن لب جان‌بخش دل‌فریب گفتا که آب چشمهٔ حیوان دهان توست	(۱)
۱٦.	**آیا در بیت زیر «متناقض‌نما» به‌کار رفته است؟ چگونه؟** - ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی	(٪ ۷۵)
۱۷.	**هر یک از آرایه‌های «تضاد» و «متناقض‌نما» برای کدام یک از نمونه‌های زیر مناسب است؟** الف) سخن در میان دو دشمن چنان گوی که اگر دوست گردند، شرم‌زده نباشی. ب) ما در عصر احتمال به سر می‌بریم / در عصر شکّ و شاید / در عصر قاطعیّت تردید / عصر جدید / عصری که هیچ اصلی / جز اصل احتمال، یقینی نیست.	(٪ ۵)
۱۸.	**در ابیات زیر «لف و نشرها» را بیابید و نوع آن را بنویسید.** - معنی آب زندگی و روضهٔ ارم جز طرف جویبار و می خوشگوار نیست	(۱)

www-kanoon-ir

	- گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط گریهٔ مینا نگر خندیدن ساغر نگر	
۱۹.	**برای هر یک از ابیات زیر، آرایهٔ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.** - فلک در خاک می‌غلتید از شرم سرافرازی اگر می‌دید معراج ز پا افتادن ما را (تلمیح - متناقض‌نما) - اگر ز خلق ملامت وگر ز کرده ندامت کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم (تضاد - لف و نشر) - این‌که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع (متناقض‌نما - تضاد)	(٪ ۷۵)
۲۰.	**شعر زیر را از نظر قلمرو فکری و آرایه‌های بدیع معنوی بررسی کنید.** غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم	(۲)
۲۱.	**شعر زیر از فرّخی یزدی را (با توجه به دورهٔ سرایش آن)، در سه قلمرو زبانی، ادبی و فکری بررسی کنید.** آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی تا مگر به دست آرم دامن وصالش را می‌دوم به پای سر در قفای آزادی در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است ناخدای استبداد با خدای آزادی دامن محبّت را گر کنی ز خون رنگین می‌توان تو را گفتن پیشوای آزادی فرخی ز جان و دل می‌کند در این محفل دل نثار استقلال جان فدای آزادی	(۲)
	نمره به عدد: نام و نام خانوادگی دبیر(مصحح): نمره به حروف: امضاء:	